

BEZETEN VAN LEZEN

En weer ging Nobelprijs voor literatuur niet naar Nederlander

Door Jan Hendriks

De Nobelprijs voor literatuur werd dit jaar toegekend aan de Chinese schrijver Mo Yan. Ik heb nog nooit iets van hem gelezen, dus ik kan geen oordeel geven. Degenen die dat wel kunnen, althans doen, zijn in het algemeen van mening dat hij weliswaar kritisch schreef over het Chinese regiem, maar dat hij dit deed op een mild ironische manier en zich vermoedelijk hierdoor in China kon handhaven.

Al jaren wordt er gehoopt op een Nederlandse, of althans Nederlands-talige, prijswinnaar. De namen van de Nederlanders Willem Frederik Hermans, Harry Mulisch en Cees Nooteboom en van de Belg Hugo Claus werden vaak genoemd. De eerste twee en de laatste zijn inmiddels overleden. Cees Nooteboom leeft nog. Hij wordt in het buitenland, vooral Duitsland, meer geëerd dan in Nederland. Als u mijn mening vraagt: ik vind dat Nooteboom geen echt groot schrijver is. Gewichtige mooschrijverij met een afstandelijke blik, maar ik mis echte betrokkenheid en kruipen in de huid van hoofdpersonen. Als u toch een liefhebber bent van hem: onlangs verschenen twee bundels met brieven en verhalen.

a. *'Brieven aan Poseidon'*, De Bezige bij, 255 blz., € 19,90.

b. *'Op reis. Alle verhalen uit Elsevier. Deel 1, 1975-1960.'* Elsevier, 385 blz., € 14,95.

Is er nog een kans op een Nederlandse Nobelprijswinnaar? Ik vond Mulisch wel een goede kandidaat. Van de nog levende schrijvers denk ik toch het meest aan Arnon Grunberg. Je moet wel van zijn manier van schrijven houden. Hoewel ik me af en toe ook wel erger aan hem, vind ik hem een meester!

Overigens, er verschenen in de afgelopen weken weer veel interessante boeken.

Hierbij mijn selectie.

FICTIE

a. *Martin Michael Driessen, 'Vader van God'*, Wereldbibliotheek, 206 blz.,

Een roman waarin de daden van God op een ironische, vaak ook satirische wijze worden benaderd. De schrijver maakt een gewoon personage van God. Hij volgt de Bijbel op de voet. Als gelovige moet je ertegen kunnen, maar zo'n boek zet je wel weer aan het denken over de Bijbelverhalen.

Ook de bekende schrijver van kinderboeken, Guus Kuijer, schreef een Bijbel voor ongelovigen. Maar hij beperkte zich tot het Bijbelboek Genesis.

b. *Guus Kuijer, 'De bijbel voor ongelovigen. Het begin. Genesis'*, Atheneum-Polak & Van Gennep, 288 blz., € 18,95.

c. *Oek de Jong, 'Pier en Oceaan'*, Atlas Contact, 832 blz., € 39,95.

In zijn eerste roman na tien jaar schreef Oek de Jong een Zeeuwse familieroman van meer dan achthonderd bladzijden. De vader in de roman was rector van een christelijke school. Evenals de vader van Oek de Jong, die later ook nog staatssecretaris van onderwijs werd. Het kwam er bij mij nog niet van om deze uit twee banden bestaande roman door te worstelen. De beroepsrecensenten hebben zeer verschillende meningen over de kwaliteit van het boek.

d. *Charles Lewinsky, 'Terugkeer ongewenst'*, Vertaald uit het Duits door Elly Schippers, Signatuur, 442 blz., € 22,95.

Historische roman over de in de Hitlertijd uit Duitsland naar Nederland gevluchte Joodse acteur, regisseur en zanger Kurt Gerron. Hij werd getransporteerd naar het 'modelconcentratiekamp' Theresienstadt (de Duitsers misleiden met dit kamp de waarnemers van het internationale Rode Kruis). Gerron kreeg de opdracht om een propagandafilm te maken over het leven in het concentratiekamp. Hij aanvaardde de opdracht in de hoop hiermee zijn leven te redden. Desondanks werd hij later overgebracht naar Auschwitz, waar hij overleed.

e. *Hillary Mantel, 'Het boek Henry'*, vertaald door Ine Willems, Signatuur, 426 blz., € 22,95

Hillary Mantel won voor de tweede keer de prestigieuze Britse 'Man Booker Prize' met haar historische roman over de roemruchte koning Henry VIII.

f. *Ayn Rand, 'De kracht van Atlantis'*, Luitingh-Sijthoff, 1440 blz., € 29,95.

Ayn Rand emigreerde uit de communistische Sovjet-Unie naar de VS. Ze is een pleitbezorgster van het on-

gebreedde kapitalisme en had een enorme invloed op onder andere Alec Greenspan, die jarenlang de leider was van de Amerikaanse Centrale Bank. Haar ideeën heeft ze literair verwoord in de roman 'Atlas shrugged' die in Amerika grote invloed had. Hans Achterhuis heeft dit in zijn boek 'De utopie van de vrije markt' uitgebreid uit de doeken gedaan. Er is nu eindelijk een serieuze vertaling in het Nederlands verschenen van deze dikke roman.

In de volgende aflevering van deze rubriek kunt u een uitgebreide recensie tegemoet zien van de nieuwe roman van Tommy Wieringa, 'Dit zijn de namen'.

NON-FICTIE

a. *Gijsbert van den Brink en Kees*

van der Kooi, 'Christelijke dogmatiek', Boekencentrum, 696 blz., € 55,00 (tot 1 december, daarna € 65,00).

Twee theologen van de Vrije Universiteit schreven een standaardwerk. Hoewel ze zelf uit de orthodoxe hoek komen, hebben ze geprobeerd om ook andere theologische gezichtspunten in het boek op een systematische manier aan de orde te stellen.

b. *Tom Mikkers, 'Religiestress. Hoe je te bevrijden van deze eigentijdse kwelgeest'*, Meinema, 144 blz., € 15,50.

Tom Mikkers is algemeen secretaris van de Remonstrante Broederschap. Hij schreef dit boekje, omdat hij zich zorgen maakt over de spanningen die het gevolg zijn van religieuze uitingen in het openbare leven. Denk hierbij aan onderwerpen als godslastering, hoofddoekjes, ritueel slachten en homohuwelijk. Hij probeert met behulp van zijn beschouwingen de stress tussen gelovigen en niet-gelovigen te verminderen. Zoek de nuance en probeer elkaar beter te begrijpen.

c. *Louise O. Fresco, 'Hamburgers in het paradijs'*, Prometheus, 520 blz., €

24,95.

De bekende voedselkundige schreef een boek over de toekomst van het wereldvoedselprobleem. Gecontroleerde intensieve landbouw en veeteelt en matiging kan tot betere oplossingen leiden dan kleinschaligheid, omdat je met grote bedrijven gemakkelijker afspraken kunt maken over de controle op gezondheid en milieu.

POËZIE

Gerrit Komrij, 'Boemerang en andere gedichten', De Bezige Bij, 64 blz., € 19,90.

De dichter Gerrit Komrij overleed dit jaar. Postuum verscheen een onvoltooide versie van zijn laatste gedichten. Boeiend voor de liefhebbers.
